

Ks. dr hab. Janusz Wilk, SBP 283

„BIBLIA IMPULSY” – NOWY POLSKI PRZEKŁAD I KOMENTARZ PISMA ŚWIĘTEGO. ZAŁOŻENIA, UKŁAD, AKTUALNY STAN PRAC

„Wszelkie szkody i nieszczęścia,
jakie przychodzą na świat,
powstają stąd,
że ludzie nie znają jasno i nieobłudnie
prawd Pisma Świętego”
Św. Teresa od Jezusa, *Księga życia*, 40, 1

Początki serii „Biblia Impulsy” sięgają 2014 r., kiedy to Wydział Duszpasterstwa Ogólnego Kurii Metropolitalnej w Katowicach zlecił piszącemu te słowa opracowanie książki, która stanowiłaby pamiątkę dla młodzieży po przyjęciu przez nich sakramentu bierzmowania i jednocześnie wspierałaby ich dalszy rozwój na płaszczyźnie wiary. Nie określono jednak, jakiego rodzaju i o jakiej tematyce powinna być ta publikacja.

Wybór Ewangelii według św. Marka oraz zaproponowany typ komentarza był całkowicie własny. Do współpracy został zaproszony ks. prof. dr hab. Artur Malina, który dokonał przekładu tekstu oraz przygotował wstęp. Książka ukazała się w kwietniu 2016 r.¹. Uzyskała bardzo dobre recenzje wydawnicze, przygo-

---

¹ Zob. *Ewangelia według świętego Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina; komentarz J. Wilk*, Instytut Gość Media, Katowice 2016 (Biblia Impulsy. Nowy Testament II).

towane przez biblistę ks. prof. dr. hab. Dariusza Koteckiego², katechetyka ks. prof. dr. hab. Jana Kochela³ oraz cenzora ks. dr. Macieja Basiuka⁴. Pozytywne głosy samych młodych ludzi, a także czytelników dorosłych, w tym duszpasterzy i liderów wspólnot parafialnych, spowodowały, że podjęto decyzję o dokonaniu nowego tłumaczenia oraz opracowania komentarza do wszystkich ksiąg Nowego Testamentu, według zasad wypracowanych w tłumaczeniu i komentarzu Ewangelii według św. Marka.

1. Założenia

Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei Verbum* (nr 22-23)⁵ oraz dokument Papieskiej Komisji Biblijnej *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*⁶ akcentują potrzebę aktualizacji⁷ i wprowadzenia do poszczególnych kultur orędzia biblijnego, co wiąże się z „rzetelnym poszukiwaniem światła, jakie teksty [biblijne] mogą rzucać na nasze czasy”⁸. Zalecenie to ukształtowało serię „Biblia Impulsy”. Jej tłumaczenie, jak i forma komentarza jest współczesną próbą urzeczywistnienia tych wskazówek.

² D. Kotecki, *Recenzja wydawnicza Ewangelii według św. Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina; komentarz J. Wilk*, Toruń, 3.02.2016 (maszynopis w archiwum autora).

³ Tenże, *Recenzja wydawnicza Ewangelii według św. Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina; komentarz J. Wilk*, Opole, 6.02.2016 (maszynopis w archiwum autora). Zob. także recenzję książki *Ewangelia według świętego Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina; komentarz J. Wilk*, Katowice 2016, ss. 215 (Biblia Impulsy. Nowy Testament II), którą przygotował ks. J. Kochel, http://www.ssb24.pl/warto_przeczytac,209 (dostęp: 8 IX 2018).

⁴ M. Basiuk, *Recenzja cenzora Ewangelii według św. Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina; komentarz J. Wilk*, Tychy, 3.03.2016 (kopia w archiwum autora).

⁵ *Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym (Dei Verbum)*, w: *Sobór Watykański II. Konstytucje – dekrety – deklaracje. Tekst łacińsko-polski. Nowe tłumaczenie*, Poznań 2008².

⁶ Tłum. K. Romaniuk, Poznań 1994.

⁷ „Aktualizację można zdefiniować jako możliwy i konieczny proces odniesienia przesłania Pisma Świętego do czasów współczesnych, który przedstawia zarówno sens dosłowny tekstu biblijnego, jak i jego chrystologiczny, kanoniczny i eklezjalny wymiar, bez manipulowania tekstem, lecz poszukujący światła, które Pismo Święte rzuca na czasy współczesne, po to, aby odmienić nasze życie zgodnie w wolą Chrystusa”; Ł. Kamiński, *Aktualizacja Pisma Świętego według dokumentu Papieskiej Komisji Biblijnej „Interpretacja Biblii w Kościele” jako nowy sposób odniesienia słowa Bożego do życia*, *Ruch Biblijny i Liturgiczny* 69 (2016) nr 3, s. 211.

⁸ Papieska Komisja Biblijna w dokumencie *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*, IV, A.1

Adresatami serii są miłośnicy Pisma Świętego, którzy nie tylko chcą poznawać Biblię, lecz również nią żyć. „Biblia Impulsy” znalazła również swoje miejsce w szeroko rozumianym apostołacie biblijnym (kaznodziejstwo, katecheza, formacja przed przyjęciem sakramentu bierzmowania, praca w grupach, dni i konkursy biblijne)⁹.

2. Układ

Komentarz do wszystkich ksiąg Nowego Testamentu będzie składać się z 19 tomów. Ich numeracja przedstawia się w następujący sposób:

Numer tomu	Księgi Nowego Testamentu
I	Mt
II	Mk
III	Łk
IV	J
V	Dz
VI	Rz
VII	1 Kor
VIII	2 Kor
IX	Ga
X	Ef
XI	Flp
XII	Kol, Flm
XIII	1-2 Tes
XIV	1-2 Tm, Tt
XV	Hbr
XVI	Jk
XVII	1-2 P, Jud
XVIII	1-3 J
XIX	Ap

Każdy tom otwiera wstęp zawierający podstawowe informacje o danej księdze (autor, uwarunkowania historyczno-geograficzne, struktura, teologia księgi).

⁹ Zob. K. Romaniuk, *Apostolat biblijny*, Kraków 2005, s. 105-173.

Na lewej stronie książki zamieszczono nowe, komunikatywne tłumaczenie, dokonane na podstawie najnowszego wydania krytycznego: Nestle-Aland, *Novum Testamentum Graece*, wyd. B. Aland, K. Aland, J. Karavidopoulos, C.M. Martini, B.M. Metzger, Stuttgart 2012¹⁸. Każda tłumaczona perykopa ma odrębną stronę, co pozwala na przeprowadzenie dosyć dokładnego i wieloaspektowego komentarza na prawej stronie książki.

Komentarz składa się z czterech punktów:

1. „Lektura tekstu” – zawiera wskazania pomagające w jak najlepszej lekturze poszczególnych perykop
2. „Refleksja” – najczęściej nawiązuje do obecnych spraw społeczno-kulturowych
3. „Aktualizacja” – odnosi rozważany tekst do życia czytelnika
4. „Czy wiesz, że...” – poszerza biblijną wiedzę czytelnika¹⁰.

Nazwa całej serii wydawniczej wywodzi się z typu komentarza, który w formie krótkich wskazówek – impulsów, wieloaspektowo wyjaśnia poszczególne perykopy danej księgi.

Trzy pierwsze elementy komentarza („Lektura tekstu”, „Refleksja”, „Aktualizacja”) wspierają czytelnika w trudzie podjęcia własnych przemyśleń oraz mobilizują do konkretnych działań (aspekt emocjonalno-wolitywny). Człon czwarty („Czy wiesz, że...”) dostarcza podstawowych informacji biblijno-historycznych dotyczących analizowanej perykopy (aspekt intelektualny)¹¹.

Poszczególne tomy zawierają również mapę lub kilka map, pozwalające czytelnikowi zapoznać się z topografią danych wydarzeń biblijnych. Mapy są przejrzyste, dwu lub trzycolorowe.

Każdy wolumin jest zaopatrzony w bibliografię przedmiotu, zasadniczo usystematyzowaną według schematu:

1. Tekst Pisma Świętego
2. Słowniki, encyklopedie, leksykony
3. Komentarze
(Podział szczegółowy – gdy są wykorzystane tego rodzaju komentarze)
- 3.1. Starożytne
- 3.2. Nowożytne

¹⁰ Por. J. Wilk, *Przedmowa*, w: *Ewangelia według świętego Marka. Wstęp, przekład z oryginału* A. Malina; komentarz J. Wilk, s. 5 (Biblia Impulsy. Nowy Testament II).

¹¹ Por. tenże, *Seria „Biblia Impulsy” jako nowa propozycja tłumaczenia i komentowania tekstów biblijnych*, *Colloquia Theologica Ottoniana* 2/2017, s. 217-225, zwł. s. 220.

4. Opracowania

(Podział szczegółowy – gdy są wykorzystane tego rodzaju opracowania)

4.1. Starożytne

4.2. Nowożytne

Wydruk komputerowy pracy jest poddawany podwójnej recenzji – recenzenta naukowego oraz cenzora. Na podstawie uwag recenzentów oraz zaleceń redaktora naukowego całej serii dokonuje się korekty zarówno tłumaczenia tekstu, jak i komentarza.

3. Aktualny stan prac

Obecnie (2018) wszystkie księgi Nowego Testamentu mają swoich tłumaczy i egzegetów opracowujących komentarze. Ich grono tworzą następujący polscy bibliści¹²: dr Monika Czarnuch-Sodzawiczny; ks. dr Robert Głuchowski; bp prof. dr hab. Zbigniew Kiernikowski; ks. dr Piotr Kot; ks. dr Marcin Kowalski; ks. dr hab. Józef Kozyra; ks. dr Tomasz Kusz; ks. dr Dawid Ledwoń; ks. prof. dr hab. Artur Malina; ks. dr Marcin Moj; ks. dr Andrzej Posadzy; dr Anna Rambiert-Kwaśniewska; ks. prof. dr hab. Mariusz Rosik; ks. dr hab. Sławomir Stasiak, prof. PWT; dr Beata Urbanek, ks. dr hab. Janusz Wilk; ks. dr hab. Zdzisław Żywica, prof. UWM.

Dostępne są już następujące tomy:

T. VII: Pierwszy List do Koryntian. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz A. Rambiert-Kwaśniewska, M. Rosik, Katowice 2017.

T. VIII: Drugi List do Koryntian. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz M. Kowalski, Katowice 2018.

T. XI: List do Filipian. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz J. Wilk, Katowice 2017.

T. XII: List do Kolosan. List do Filemona. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz Z. Kiernikowski, Katowice 2018.

T. XIV: Listy Pasterskie. Pierwszy List do Tymoteusza, Drugi List do Tymoteusza, List do Tytusa. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz J. Wilk, Katowice 2018.

---

¹² Wszyscy są członkami Stowarzyszenia Biblistów Polskich; zob. Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich 15/2018.

T. XVI: List świętego Jakuba. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz J. Kozyra, Katowice 2017.

T. XIX: Apokalipsa świętego Jana. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz D. Ledwoń, Katowice 2019.

Serię otworzył tom II: Ewangelia według świętego Marka. Wstęp, przekład z oryginału A. Malina, komentarz J. Wilk, Katowice 2016. Wydawcą tego tomu był Instytut Gość Media. Aktualnie jest on niedostępny. Zostanie ponownie wydany przez Księgarnię św. Jacka w Katowicach. W planach jest również analogiczne przygotowanie przynajmniej kilku ksiąg Starego Testamentu.

***

„Biblia Impulsy” jest dziełem nowym, oryginalnym, próbującym niezmienną prawdę objawienia Bożego zawartą w Piśmie Świętym przekazać współczesnemu człowiekowi. Przez piękny i komunikatywny język przekładu oraz kompetentny i nowoczesny komentarz zawarty w przejrzystej szacie graficznej, pragnie pomóc dzisiejszemu wyznawcy Chrystusa nie tylko w poznaniu Biblii, ale i w głębszym jej zrozumieniu. Ma to prowadzić zarówno do spotkania intelektualnego ze słowem Bożym, jak i (a może przede wszystkim) egzystencjalnego.

Na okładce „Biblia Impulsy”. Nowy Testament wykorzystano motyw krzywej elektrokardiograficznej, będącej zapisem rejestracji elektrycznej czynności mięśnia sercowego z powierzchni klatki piersiowej. To zapis życia, czasem chorego i zaburzonego rytmu, ale wciąż wskazującego na życie.

Ludzkie serce jest pobudzane do pracy przez impuls powstający w węźle zatokowo-przedsionkowym. Jest to fizjologiczny rozrusznik serca. Pobudzenie rozprzestrzenia się stamtąd najpierw na obydwie przedsionki i pobudza je do skurczu. Dalej przenosi się z lekkim opóźnieniem przez węzeł przedsionkowo-komorowy do obydwu komór serca. Tam włókna układu bodźcoprzewodzącego rozgałęziają się i pobudzają komory serca do pracy, czyli do skurczu.

„Biblia Impulsy”, to propozycja nowego, duchowego rozrusznika serca wiary współczesnego człowieka. Pobudzanie ma dokonywać się najpierw przez uważną lekturę słowa Bożego, następnie rozprzestrzenie się w twórczym spojrzeniu na świat oraz własne życie. Impuls ten każdorazowo jest wzmacniany przez włókna wiedzy biblijnej. W Biblii bowiem chodzi o życie.

Ks. dr hab. Janusz Wilk, SBP 283